

וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריעהו מן הבור ויגלה ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה. רש"י: וינלח, מפני כבוד המלכות (כ"ד פט, ט).

לקום שמעוני - רמז קנח

וידבר ה' אל משה ואל אהרן הנצמם אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים (שמות ו, יג). צום לחלוק כבוד למלכות, וכן (שמות י"א, ח) ויגדו כל עבדיך אלה אלי, שאין תלמוד לומר אלה, אלא שסופו לירד הוא בתחילה, אלא שפסה חלק כבוד למלכות. וכן מצונו ביוסף שחלק כבוד למלכות, שנאמר (בראשית מא, טו) וינץ יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה. וכן מצונו ביעקב שחלק כבוד למלכות (בראשית מח, כ) ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויחזקך ישראל וישב על הפסה. וכן מצונו בבאליהו שחלק כבוד למלכות, שנאמר (מלכים א' י"ח, טו) ויגד ה' היתה אל אליהו וישמעו מתניו וינץ לפני אחאב. וכן מצונו בחנניה מישאל ועזריה שחלקו כבוד למלכות, שנאמר (דניאל ג, ט) באדן קרב ובוכדנאצר לתרע וגו'. וכן מצונו בדניאל שחלק כבוד למלכות, שנאמר (דניאל ו, כא) וכתמקדה לגא ולדניאל בקל עציב ועק, מהו אומר, אברן דניאל עם מלכא מלכא לעלמין חיי.

הכרע

הכרע
הכרע

ת"ש דאמר ר' אלעזר בר צדוק ירמיהו היינו על גבי ארונות של מתים לקראת מלכי ישראל ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אכזרו אלא אפי' לקראת מלכי עברם שאם יזכה יבחרו בן מלכי ישראל למלכי עברם אמאי לימא אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' כדכרא דאמר רבא דבר תורה ואין כל שיש בו חלל טעם חזרין בפני הטובאה ושאין בו חלל טעם אינו חזרין בפני הטובאה ורוב ארונות יש בהן חלל טעם ונזרו על שיש בהן משהו שאין בהן ומשהו כבוד מלכים לא נזרו בהו רבנן.

זכא
כרע

זכא
כרע

אמר רבי נאי י' ספסא בהו לראות את המלך כד מליק וזקליטיטעם מלכא להכא חסון לר' חייא בר אבא מימנען על קבריה דצור בנץ מחמוניה ר' חזקיה ור' ירמיה בשם ר' יוחנן י' פצוה לראות נחלי המלכות לכשתוא מלכות בית חד היא יודע להפריש בין מלכות למלכות.

ירושלמי

מלך יורד

ח יעל (ה) וכן מלכי ישראל אומר "ברוך אפה ה' אלהינו מלך העולם שחלק מקבודו ליראיו", (יא) ועל מלכי אמות העולם עובדי כוכבים אומר (יב) "ברוך שנתן מקבודו לקשר ודם": ט 'מצוה להשתדל (יג) לראות (ו) מלכים, אפלו מלכי אמות העולם:

שנה גרור

ח (יא) ועל מלכי וכו'. ומשמע בגמרא, אפלו סומא כשיודע שהמלך עובר מברך. ועין בפריימג'ים שפצוד דאם הוא סומא שלא ראה מאורות מימיו, וברך קלא שם ומלכות: (יב) ברוך שנתן מקבודו וכו'. השלטונים שאין על מלך עליהם לשנות דבריהם, וכן

הורג במשפט. (ח) מברך עליהם, ועל השרים שקמנה המלך בכל עיר ועיר, טוב וישך לברך בלא שם ומלכות: ט (יג) לראות מלכים אפלו וכו'. ומטר לשמא בטמאה של דבריהן מפני כבודן. בין למלכי ישראל (ט) וכן למלכי אמות העולם, וכן מפני כבוד הקריית, כגון לילך לנחם אבליים. אם רואה פנים אחת הפלך, (י) לא יקבל יותר מלמודו לראותו, אם לא שקא פחיל יותר ויכבוד גדול

וכי כרמי בשם ר' יוחנן כחשוכה כתיב: הוואה הפלך כים בספיקה וכו'. והוא קמיה וכל יראה המלך עצמו, אז יודעין כבודו שפלק שם, וכול לקבוי. וראיה מרב ששה דרבי פינתיור ואפי' בוך: תראה ודקא כרמיא וז על הפלך הדין כן כיון שעקר הפרקה שחלק מלכותו, וכן משמע עם עבדיך דרב ששת, אכל אין ללמד מהו לשקר גרבות, שפצוד על כרמיא ולא על היריעה:

על רצא

ושובה דבר זה נשאל מפני הר"ר אברהם אב ב"ד השיב ז"ל, כללו של דבר כל מי שהוא חשוב בשולטנותו כמלך ודן והורג במשפט ואין מי שמשנה על דבריו מהן ללא ומלאו להן, כמלך הוא, ומברך עליו שחלק מלכותו ושנתן מלכותו.

ולענין אימתי מברכין, שיהא הרב הגובר וז"ל אם זה שרואה עתה פעם שניה הוא אותו שראה היום פעם אחרת, יש לו קצבה והוא שרואה אותו אחת לשלשים יום, שיהא דבר חשוב בעיניו. שהוא כמו ים הגדול, שאינו מברך עליו אלא אם כן רואהו אחת לשלשים יום שיהא לו דבר חדש ויהנה בראייתו, וכן נמי השלטונים והמלכים, והכוישי והגיחור והלבקן. אבל שלטון או מלך אחר או כושי או נהר אחר שלא ראהו הוא עצמו תוך שלשים יום, אפילו ראה ביום אחד מאה מלכים או מאה חכמים או מאה כרשיים, מברך על כולם, שהוא כמו ברכים ורעמים שהם מפסיקים, שכל ברק וברק ורעם ורעם הוא דבר בפני עצמו, עכ"ל.

ולענין לברך לשופט לא מסתברא כלל, שהרי אע"פ שהוא פוסק הדין, מכל מקום אין יכול להרוג אלא בהסכמת השר. אע"פ שכתבתו כל זה, אין דעתי מסכמת לברך על השרים הבאים למצרים, ולא על שום שר משרי המלך בשם חכמים. שהרי המלך יר"ה משנה דבריהם מהן ללא ומלאו להן על ידי כתבים ומאמרים כאשר אנו רואים בעינינו.

על רצא

וכן טעם נפשו ולפניו אין נידה לברוך ממש נלי כתיבועת עם ראשי השלמון מים כיות כיה או כוא היותר מכוזים נפמם וחולקים לכס כבוד שאין דוגמתו, ראוי לברך עליהם שנתן מכוזו, וכן יראה לברוך מחשבתו הכדושי חיה סי' רל"ח אשר ממנו מקור הכסבה וזרין זכרי נידה לברוך שכוזם נקטר כמניא שם סי' כ, דאין המדובר אלף מאלף שנחמנו ע"י המלך, שחסרון רחוק לברוך כוא סימן על חסרון גדולתם, לא נמלך עמנו שאין חספסי כחוק מונעים ככרע כיון שכוז מלך נחמם וכדנרבי פשוטים.

תשובות על נשיא המדינה האם צריך לברך בדרום אפריקה והנהגות חלק ב - סימן קצט

בזכרוננו כשהגיע לארץ ישראל לביקור הנשיא מאמריקא, נחלקו הרבנים אם לברך שנתן מכוזו או לא, ולדעתי כיון שמעמדו הוא חלו ועומד בהחלטת בית הנבחרים שמה שמכחם הורח אחריו, וממכוזותיו מנובלים מאד אין לברך. ולא רמי למלכה היום באנגליה שכל חוק המלכה חוממת, ולא מחלפת שכידה וכיר צאצאיה המלוכה לעולמים, וכבודה ככבוד מלכים ממש, ואף שלמעשה אינה מתערבת בסרי השלטון. חתימתה על כל חוק וחוק והמשלה יונקת מכותח ממנה, וכבודה לא פחת כל הרווח כמלא נימא, ואף שמכוזא במ"ב (רכ"ד ס"ק י"ב) שהשלטונים שאין עול מלך עליהם ודן והורג במשפט מברכים לערוה, הוא מושל ואין אף אחר עליו, אבל הנשיא יכולים להיות, ולזמן אינו דומה למלך ואינו ראוי לברך עליו, וכאן בדרום אפריקא אין לנשיא מעין כבוד מלכים, ולא רק כשחודים שלא מכירים בנשיאותו כלל, אלא גם בלכבים מהם שלא מכירים אותו ומתנגדים לו, דבר שלא יצויר במלך שכבודו מעין כבודו יח"ש ושפירי שייך כמלך הברכה שנתן מכוזו לברך דם, אבל לנשיא כאן נראה פשוט שאין לברך, שהוא רק שליח העם ולזמן ייונק ממכוזו מכותח השלטון לעולמים להדווח ולא דומה לכבוד מלך כלל, והוא ברכה לבלטה והוא רק כעין ראש ממשלה ולא בגדר מלך כלל.

נשאלתי אם לברך בשם ומלכות, ברכת שנתן מכוזו לכשר ודם, על הפרעוועקענע של מדינת ארצות חב"ת. השבתי שאין לברך בשם ומלכות אלא בלא שם ומלכות.

ב) מתחלה מלך נדעתי למר ששמי לנך על כפרעוועקענע בשם ומלכות, וכנס המניא (סי' רכ"ד סי' כ"ז) כנס שנת שלטונם שאין על מלך עליהם (שנת דבריהם וכן וכוונת נמשפט מנך עליהם. ועל כלל לומר דנק שלטונתי בשמי שכי' בתו לזק ולכונן, וכן אז יש לנך עליהם בשם ומלכות, וכל לנני מלך מלך יש לנך שנתן מכוזו לברך דם שגיל שכוז כמלך וכל ככוד שט. וא"כ גם על כפרעוועקענע של לרבי"צ יש לברך שנתן דומה לעלן קמס. אלל מלאחי מחזיר קמח"ו מת' פ"ט"ס (מלחמה סי' קצ"ד ד"ס, וכנס מה ש"כ) שנתן נפשוהו שלל דנדעתי ח"ל: כי נוד כמלך לענין נרעם כל, שנידו לכמות ולכחית חפילו נפשוהו, כ"י דנס נמלך לחי הכרעם הלוי ככוד נעלמו אלל כמות ככוד כעלם על כל נמי וילאי מדינתו ונידו לכמות ולכחית דין ונמשפט, וכנס"ס דלרבי"צ דכתיב רב מלואו מ"מ לכמות ולכחית לח נידו, רק בני כפרעוועקענע כיוצא נעלן אי"כ אין לברך עליו בשם ומלכות.

על
הוא
הוא

וראייתי בכמה רבני ומנינו שדנו אם לברך על מלכא ולא שייך אם יזכה יבחרו, שאעליו רק מלך ולא מלכה.

